

obchodu s vojenským materiálem (§ 267), nedovoleného ozbrojování (§ 279), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284), nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286), neoprávněného nakládání s odpady (§ 298), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 2, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice (§ 340), napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky (§ 341), padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348), jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny.

7. Závěr

Závěrem lze v souvislosti s uvedenou problematikou, inspirován nezapomenutelným vystoupením prof. Čiče⁴⁴⁾ na konferenci Evropa 2000 - Lidská práva a organizovaný zločin (Košice, červen 1997) položit několik otázek modelovému, či spíše vzorovému či „ideálnímu“ pachateli trestné činnosti podřaditelné pod pojem „organizovaný zločin“ :

- Vyplatí se mi páchat trestnou činnost ?
- Je můj osobní užitek z trestné činnosti větší než z příjmu nabytého poctivým způsobem ?
- Mohu mít vliv na zákonodárný proces ve státě ?
- Budu tak moci ovlivnit, aby metody a nástroje státu v boji se mnou byly co nejměkčí a nejmírnější ?

- Budu znát mnoho měsíců či let dopředu, jaké kroky proti mně stát chystá, abych se na ně mohl v klidu připravit ?
- Budu mít nějakého vlivného přímluvce, kdybych přece jen udělal chybu a byl odhalen ?
- Nebudu mít v osobě vyšetřujícího policisty, státního zástupce či soudce proti sobě odborně zdatného profesionála, který odmítne nějakou „lukrativní“ nabídku výměnou za mou beztrestnost ?
- Nebojím se uloženého trestu ?
- Neobávám se životních podmínek ve věznici ?
- Nemám důvěru v policii a soudy, s nimiž mohu při odhalování organizovaného zločinu spolupracovat třeba jako korunní svědek ?
- Mám pod kontrolou média, která na objednávku způsobí „poprask“, v jehož důsledku se má věc bude posuzovat pod jejich tlakem ?

Zjišťuji bohužel, že onen modelový pachatel by mohl na všechny otázky odpovědět kladně. Prozatím jen zbožným přáním je, aby za jeden z obecných prostředků potírání organizovaného zločinu bylo považováno zneatraktivnění trestné činnosti, zakódování společenského pocitu její nerentability. Půjde to ovšem o to hůře, když organizovaný zločin nabízí kromě pohádkových finančních zisků také jiné lákavé atributy - život mimo obecné zákony, dobrodružství, pocity výlučnosti, nadřazenosti a vytváření elit.

V boji proti organizovanému zločinu, či spíše bychom měli naplno říci k minimalizaci jeho následků jsou aktuálně diskutovány instituty korunního svědka a agenta-provokatéra. De lege ferenda soudím, že ani jeden není tím pravým lékem na potírání organizovaného zločinu. Jednoduše proto, že oba pardonují zločin. Zatímco v prvním případě garantuje beztrestnost pachateli závažné trestné činnosti, v němž se bůhvíproč pohne svědomí a poskytne svou výpovědí svědka přímý důkaz proti svým bývalým druhům, v druhém případě je trestná činnost páchána přímo s vědomím, resp. na podnět státu samotného s cílem „skutečné“ pachatele lapit přímo při činu ⁴⁵). Odhlédnuv od zjevné (současné) protiústavnosti obou institutů, jde o evidentní přiznání státu, že s organizovaným zločinem zcela prohrál, uchyluje-li se k institutům tak pofidérním, kdy pomyslný klín vytlouká klínem. Konkrétní odpověď

účinnosti těchto dílčích nástrojů při potírání organizovaného zločinu dá ovšem samozřejmě až praxe, judikatura a nekompromisní statistická data.

Stát měl a stále má možnost, jak prostředky nikoli tak bizarními, ale společensky pohodlnějšími situaci řešit. Dokonce si troufám říci, že i s nástroji, které v současné době má, ale špatně s nimi zachází.

Téma vybraných trestněprávních a kriminologických aspektů organizovaného zločinu lze skončit ještě jednou zajímavou myšlenkou již zmíněného dr. P.R. Stoeffelena ⁴⁶), která je na první pohled nesmírně banální, jako prostředek eliminace organizovaného zločinu však klíčová :

"Jednou z nejdůležitějších zásad a pravidel zákonnosti je, že policie a soudní orgány se začnou o běžné občany zajímat až se stanou podezřelými. Bez tohoto podezření pro ně život běžných občanů není důležitý a má být mimo jejich pozornost".

Je z ní cítit obava z jistého plýtvání silami. Bohužel také toho, čeho jsme svědky i v současné české realitě : stát se sám zbytečně zahlcuje kvantem bagatelních, nepodstatných, finančně náročných zato však aplikačně jednoduchých činností. Na řešení podstatných a vážných problémů, které jej zároveň vnitřně rozkládají (typicky organizovaný zločin), mu pak nezbývá sil ani peněz.

Doufejme jen, že toto zjištění není konkrétním projevem průniku organizovaného zločinu do státního mechanismu, tedy jeho naprostým vítězstvím.